

NISSBACKANPUISTON TOIMINNALLISEN ALUEEN PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

SELOSTUKSEN TIEDOT

KOhteiden nimet	Nissbackanpuisto, toiminnallinen alue
Piirustusnumero	59638-1
Selostuksen laati	Kaisa Berry, maisema-arkkitehti, 7.2.2025
Selostuksen hyväksyi	Sirpa Mäkilä, puistosuunnittelupäällikkö, 12.2.2025
Tiedoksi	Kaupunkitilalautakunta

Suunnittelualue

Sijainti

Nissbackanpuisto sijaitsee Hakunilan (94) kaupunginosassa, Hakunilan urheilupuiston läheisyydessä Sotungintien koillispuolella Nissaksen alueella. Puiston toiminnallinen alue rajautuu pohjoisessa Nissaksentiehen, koillisessa asuinrakennusten kortteliin, idässä Nissbackanpuiston VL-alueeseen ja Sotungin Kirkkokallion metsään. Etelässä puisto rajautuu Nissbackan kartanon tonttiin, jolla sijaitsevat Laila Pullisen veistospuisto ja kotimuseo (suojeltava historiallisen kartanon ja taidepuiston korttelialue). Etelässä puisto rajautuu lisäksi rauniopuiston alueeseen (suojeltava historiallinen kartanon puistoalue). Lännessä puisto rajautuu Normannipolkuun ja luoteessa päiväkodin ja asukaspuiston tonttiin.

Puistosuunnitelma on esitetty piirustuksessa nro 59638-1.

Puiston toiminnallisen alueen pinta-ala on noin 0,7 hehtaaria.

Kaavoitus ja maanomistus

Alueella on voimassa oleva asemakaava (001226). Maanomistaja on Vantaan kaupunki.

Alueen nykytila

Nykyinen, ahkerassa käytössä oleva puiston toiminnallinen alue on toteutettu 2000-luvun alussa ja se palvelee lähialueen asukkaita sekä täydentää viereisen päiväkodin ja asukastalon toimintaa. Toiminnalliselle alueelle sijoittuvat leikkipaikka, pelikenttä, huvimaja sekä lava/katsomon alue. Leikkipaikan maasto ja leikkivälineet ovat kuluneet, eivätkä kaikilta osin täytä nykyisiä turvallisuusvaatimuksia.

Noin puolet puiston pinta-alasta on reheväkasvuista sekametsää. Puiston asuntokortteliin rajautuva pohjoisreuna on puistomaisempaa kasvillisuutta ja siellä kasvaa myös jalopuita. Toiminnallisella alueella on arboristin kuntotutkimuksen mukaan huonokuntoista, poistettavaa puustoa. Metsän aluskasvillisuus on rehevää ja polut ovat osittain umpeenkasvaneet. Pensaskasvillisuutta on lähinnä asuntokortteleiden laidoilla. Puistossa ei ole perennoita tai sipulikasveja, pienet nurmialueet sijoittuvat pelikentän laidoille. Sisääntulo Nissaksentien suunnasta on kasvillisuudeltaan lähinnä lehtipuita ja nurmikkoa. Puistossa on pienialaisena muutamia vieraslajeja, kuten kurturuusua, tertsuseljaa, jättipalsamia ja karhunköynnöstä.

Nykyinen polkuverkosto muodostaa lenkin toiminnallisen puiston ympäri, mutta käytävät ovat paikoin hyvin jyrkkiä, eivätkä ne siten ole esteettömiä. Valaistun reitin varrella on muutamia penkkejä.

Puiston keskellä oleva purouoma on paikoin hyvin kulunut ja eroosiolle altis. Uoma tulvii rankoilla sateilla leikkipaikan puolelle. Puron reunat ovat jyrkät ja monessa kohtaa umpeenkasvaneet.

Talvisin jäädytettävä kivituhkapintainen pelikenttä viettää puron suuntaan ja on puron puolelta tiheän kasvillisuuden peitossa. Kentän varusteet ja valaistus uusitaan. Kentän kulmassa oleva puurakenteinen huvimaja on kärsinyt ilkeästä.

Puiston päiväkodin ja asukastalon piha-alueeseen rajautuva lava/katsomon alue on hyvin kulunut. Puiet istuinrakenteet rinnekatsomossa sekä lava ja katosrakenne kaipaavat kunnostusta tai uusimista. Näköyhteys muuhun puistoon on runsaan kasvillisuuden myötä kadonnut. Valaistus on riittämätön.

Luontoarvot ja maisema

Nissbackanpuisto sijoittuu metsäisen selänteen ja vanhan merenpohjalaakson reunavyöhykkeelle. Idyllinen, alava laakso on edelleen viljeltyä kulttuurimaisemaa, jota rajaavat suosituksen virkistysalueen kallioiset metsät. Nissbackanpuiston VL-alueelle sijoittuvasta osasta osa on viljelykäytössä olevaa peltoa.

Puisto on ollut osa historiallista, useista rakennuksista, niiden pihapiiristä ja pelloista koostuvaa Nissbackan kartanokokonaisuutta, jonka rakennusten pihapiiri on suojeltu (EAM/s). Kartanon alue on oletettavasti yksi Sotungin kylän alkuperäisistä kantatiloista ja ollut toiminnassa 1700-luvulta saakka. Vuonna 1913 valmistunut Ramsayn suvun rakennuttama viimeisin päärakennus paloi vuonna 1935 ja jäljellä on enää rakennuksen perustukset nk. Rauniopuiston suojellulla alueella (EVP/s). Kartanon riihi on sijainnut aikoinaan nykyisen asukastalon paikalla ja kartanon pellot ovat ulottuneet puiston toiminnalliselle alueelle ainakin 1900-luvun puoliväliin saakka. Nykyisin kartanon alueella toimii vuonna 1985 avattu Laila Pullisen veistospuisto ja kotimuseo, jonne on jalankulkuyhteys puiston toiminnalliselta alueelta.

Nissbackan vuonna 2007 rauhoitettu luonnonsuojelualue sijaitsee Rauniopuiston ja veistonpuiston välisessä rinteessä. 0,8 hehtaarin laajuinen suojelualue on osa luonnon ja arvokkaan kulttuurimaiseman kokonaisuutta. Suojelualueen kasvillisuus on rehevää, pääosin lehtoa. Metsässä kasvaa saarnia, tammia ja vaahteroita. Kilpikaarnaiset männyt ja harmaat kelot kohoavat lehtipuiden ylle.

Maaperä

Puiston alueella maanpinta on korkeimmillaan noin tasolla +40,5...+41 länsipäädyssä, mistä se laskee idän suuntaan noin tasolle +29...+32. Pääosin puiston korkeusvaihtelut ovat loivapiirteisiä. Jyrkkäpiirteisimmässä länsipäädyssä maanpinta laskee noin 30 m matkalla noin 5 m.

Pohjois- ja länsipuolen puistokäytävälle on tehty kairauksia 1980-luvulla. Maaperä on kairausten perusteella pääosin hiekkamoreenia, jonka päällä paikoin siltti-/savikerros. Länsipuolella maaperä muuttuu savisemmaksi. Alueella on arviolta 2000-luvun puistorakentamisen yhteydessä tehtyjä täyttöjä. Alueen eteläpuolelta ei ole kairaustietoja. Eteläpuolella sijaitsee jyrkkäpiirteinen avokalliomäki.

Hydrologia

Puisto sijaitsee kallioisten mäkien välissä. Alueen länsipuolella noin 150...200 m päässä sijaitsee oja noin 8...10 m alempana kuin puiston maanpinta. Alueen läheisyydessä ei sijaitse vesistöjä.

Nissbackanpuiston alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella.

Suunnitelman tavoitteet

Suunnitelman pääperiaatteet

Puistosuunnitelman keskeinen tavoite on kunnostaa ja muokata puiston toiminnallinen alue vastaamaan tämän päivän tarpeita puiston nykyinen metsäinen ja luonnonmukainen ilme säilyttäen ja eri ikä- ja käyttäjäryhmien tarpeet huomioiden. Tavoitteena on luoda puisto eri ikäisille käyttäjille.

Puiston suunnittelussa lähtökohtana on ollut säilyttää mahdollisimman paljon olemassa olevaa puustoa ja siten säilyttää puiston vehreä metsäinen tunnelma. Tavoitteena on tilallisen selkeyden sekä viihtyisyyden ja turvallisuuden tunteen lisääminen mm. käytäväverkostoa kunnostamalla ja täydentämällä ja parantamalla valaistusta. Luonnon monimuotoisuutta on lisätty istuttamalla puistoon uusia puita sekä perenna-, niitty- ja kosteikkokasvillisuutta.

Puiston leikkitoimintoja on monipuolistettu ja huonokuntoisia leikkivälineitä on poistettu. Pelikentän ympäristöön on tuotu erilaisia liikuntaan ja oleskeluun kannustavia elementtejä, kuten uusi asfaltoitu koripallonheittoalue, maatrampoliini ja

oleskeluryhmiä. Huvimaja on poistettu ja sen tilalle on sijoitettu kuntoilupaikka. Nykyinen lava/katsomoalue uusitaan.

Suunnitelman toisena keskeisenä tavoitteena on ollut muokata puiston metsäisessä osassa sijaitsevaa purouomaa siten, että leikkialueen tulvimisongelma poistuu ja samalla uusissa hulevesipainanteissa voidaan myös viivyttaa hulevesiä.

Lava/katsomoalueen suunnittelun lähtökohtana on ollut se, että alue palvelisi jatkossa monipuolisemmin puiston käyttöä, kuten puistoruokailua, tapahtumia ja vapaamuotoista oleskelua. Rinnekatsomo sijoittuu samaan kohtaan kuin vanha katsomo. Lavatoimintojen alue koostuu kaarevasta puisesta tasosta, joka muodostaa vastamuodon katsomolle, luonnonkiveyksestä katsomon ja lavan välillä sekä yksinkertaisesta varjokatoksesta.

Puiston reitit

Puiston olemassa olevat reitit on säilytetty ja umpeen kasvavia reittejä on levennetty. Leikkialueen luoteispuolella sijaitseva umpeenkasvanut reitti on perustettu uudelleen. Tältä reitiltä on suunniteltu astinkivillä (maakiviä) toteutettava uusi kulkuyhteys leikkialueelle.

Metsäreitiltä pelikentälle on suunniteltu uusi, puron ylittävä, kivituhkapintainen, rumpurakenteella varustettu polku, jonka molemmin puolin on kaiteet.

Lava/katsomon alueen saavutettavuutta parannetaan. Lava/katsomon alueelle johtava polku muutetaan esteettömäksi kivituhkakäytäväksi.

Lava-alueen keskellä olevan maakiven sivuitse järjestetään huoltoajoyhteys katsomon alueelle. Kulkuväyliä levennetään vähintään 2,5 metriin.

Puiston toiminnot

Leikkipaikan pintamateriaali vaihdetaan turvasorasta, luonnonnurmesta ja kumisista turva-alustoista yhtenäiseksi turvahakepinnaksi. Suunnitelmassa leikkipaikan suurin väline kiipeilyteline säilytetään. Näiden lisäksi leikkialueelle lisätään uusia

leikkivälineitä mm. keinu, tasapainoilurata ja esteetön karuselli. Leikkialueen ja sen koillispuolella olevan puistokäytävän väliin on suunniteltu pensasistutuksia ja puinen suoja-aita ohjaamaan koiranulkoiluttajien reittejä pois leikkialueelta.

Suunnitelmassa oleva jäädytettävä pelikenttä kunnostetaan täyttämällä ja loiventamalla maastoa ja sen toimintoja on kehitetty nykyistä monipuolisemmiksi. Pelikentän yhteyteen on suunniteltu reunakivellä korotettu piknik- ja oleskelualue sekä pitkä penkki, joka sopii mm. luistinten vaihtoon. Pelikentän pääty asfaltoidaan ja siihen on suunniteltu asfalttimaalaukset siten, että se sopii nykyistä paremmin koripallon heittelyyn. Asfaltille sijoitetaan myös hengailukatsomo-kaluste ja maatrampoliini. Jalavametsikköön pelikentän läheisyyteen on suunniteltu kuntoilupaikka poistettavan huvimajan paikalle. Lisäksi puiston metsäreitin varrelle sijoitetaan pieni kuntoilupaikka sekä istuskelupaikka.

Lava/katsomon toimintoja muokataan siten, että alue toimii tapahtumien lisäksi uutena monipuolisena vapaaseen oleskeluun sopivana paikkana ja rinnekatsomosta avautuu näkymiä puiston suuntaan.

Puiston kunnostussuunnittelussa on huomioitu puiston käytettävyys eri ikäryhmien parissa. Puiston penkit vaihdetaan helpommin ikäihmisiä palveleviksi. Vähintään yksi kuntoiluväline valitaan erityisesti ikäihmisille sopivaksi.

Hulevesien käsittely

Puistossa ei ole erillistä hulevesiviemärointiä. Hulevedet johdetaan pintavaluntana puiston kasvillisuusalueille ja viivytäviin hulevesipainanteisiin. Puiston poikki kulkeva hulevesipainanne johtaa vedet länsipuolella kulkevaan avo-ojaan. Avo-ojat johtavat eteläpuolella noin puolen kilometrin päässä kulkevaan Kormuniitynojaan.

Hulevesiä ohjataan puroon myös hulevesiputken kautta päiväkodin ja asukastalon pihan suunnasta. Putken purkuaukko sijaitsee puiston keskiosassa leikkipaikan länsireunalla.

Lava/katsomon aluetta sivuavan ylärinteen ja käytävän pintavedet ohjataan uuteen, louhepintaiseen painanteeseen ja kivipesään imeytymään.

Nykyistä loivapiirteistä avouomaa levennetään ja paikoin syvennetään kolmessa kohdassa veden virtaaman viivyttämiseksi. Uoman pohja tehdään sepelistä ja virtaaman hidastamiseksi uomaan asennetaan padottavia rakenteita maakivistä. Hulevesipainanteiden reunoille istutetaan niitty- ja kosteikkokasvillisuutta. Jyrkimpiä ja kuluneimpia uoman reunoja tuetaan maakivillä.

Kasvillisuus

Puiston nykyinen metsäinen luonne säilytetään puiston kunnostuksen yhteydessä. Puistosta poistetaan noin 30 huonokuntoista puuta. Puistoon on lisätty uusia puita leikkipaikan, pelikentän ja lava/katsomon alueelle. Uusia perenna- ja pensasalueita on suunniteltu puiston sisäänkäynnin yhteyteen Nissaksentien läheisyyteen, oleskelupaikkojen yhteyteen sekä katsomon ylärinteeseen. Pelikentän vieressä olevalla nurmialueelle on suunniteltu puiden ympärille sipulikukkaistutuksia. Hulevesipainanteiden laidoille on lisätty ruohovartista niitty- ja kosteikkokasvillisuutta sekä pensaita.

Esteettömyys

Puiston esteettömyyttä parannetaan tuomalla esteettömän, talvikunnossapidettävän puistokäytävän varrelle uusia selkä- ja käsinojallisia penkkejä sekä esteettömillä katsomopenkeillä uudelleen rakennettavan katsomon ensimmäisessä rivissä. Puiston jyrkimpiin käytäväosuuksiin on suunniteltu käsijohteet. Lava/katsomon alueen saavutettavuutta parannetaan esteettömällä reitillä.

Leikkialueelle on suunniteltu esteetön kulku pelikentän suunnalta hiekkatekonurmipintaiselle alueelle, jonne on sijoitettu esteetön karuselli ja pesäkeinu.

Kalusteet, varusteet ja rakenteet

Suunnitelmassa puiston penkit uusitaan esteettömiksi (selkänoja ja käsituet). Puistoon tuodaan uusia leikkivälineitä, joiden päämateriaalit ovat puu ja teräs. Puistoon asennetaan uusia kuntoiluvälineitä, joista osa soveltuu myös ikäihmisten kuntoiluun.

Kuntoilupaikan läheisyyteen ja pelikentän laidalle sijoitetaan polkupyörätelineitä. Puistoon lisätään roska-astioita.

Puiston kaksi nykyistä opastaulua uusitaan ja uusi opastaulu lisätään Nissaksentien sisääntulon yhteyteen sekä uudelle kuntoilupaikalle.

Rinnekatson pengerryksessä käytetään luonnonkivipaaseja. Katsomo koostuu kolmesta istuintasosta. Ensimmäiseen katsomoriviin toteutetaan kivimuurin päälle asennettavat puiset istuintasot, joista osa soveltuu myös ikäihmisille selkä- ja käsinojineen. Katsomoon tehdään portaat luonnonkivestä. Katsomopaikkoja on noin 50 henkilölle.

Lava-alue koostuu luonnonkivetystä alueesta sekä puutasosta, joka toimii pienimuotoisen esiintymislavan lisäksi oleskeluun sopivana istuintasona. Rinnekatson ja lavan välinen kiveys toteutetaan osittain esteettömänä. Tavoitteena on saavuttaa korkeatasoinen, kestävä ja ilmeeltään vaihteleva luonnonkiveys, joka sopii osaksi historiallista kartanomiljöötä.

Metsäreitiltä pelikentälle johtava uusi reitti puron yli toteutetaan rumpurakenteisena ja sen molemmille puolille rakennetaan metallikaiteet.

Pohjarakentaminen

Puistoon tulee täyttöjä alueiden tasaamisen ja hulevesien hallinnan vuoksi.

Suunnittelutyöryhmä

Suunnittelukonsultteina ovat toimineet Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy (pääkonsultti) ja A-Insinöörit Suunnittelu Oy (alikonultti). Tilaajana on Vantaan kaupungin Viheraluesuunnittelu.

Vuorovaikutus

Suunnittelun aloituksesta on tiedotettu aloituskirjeellä. Suunnittelun pohjaksi on kerätty alueen asukkaiden ja muiden käyttäjien näkemyksiä verkossa asukaskyselykaavakkeella sekä järjestetty asukastilaisuus 5.9.2024. Asukasvuorovaikutuksen tuloksista on laadittu kooste verkkoon. Asukasvuorovaikutus on vaikuttanut puistosuunnitteluvaiheessa tehtyihin suunnitteluratkaisuihin.

Kustannusarvio

Nissbackanpuiston toiminnallisen alueen rakentamiskustannukset ovat yhteensä noin 800 400 euroa (alv 0 %).